KOMISSION SUOSITUS,

annettu 18 päivänä kesäkuuta 2019,

vuodet 2021–2030 kattavan Bulgarian yhdennetyn kansallisen energia- ja ilmastosuunnitelman luonnoksesta

(2019/C 297/02)

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon energiaunionin ja ilmastotoimien hallinnosta, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 663/2009 ja (EY) N:o 715/2009, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 94/22/EY, 98/70/EY, 2009/31/EY, 2009/73/EY, 2010/31/EU, 2012/27/EU ja 2013/30/EU, neuvoston direktiivien 2009/119/EY ja (EU) 2015/652 muuttamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 525/2013 kumoamisesta 11 päivänä joulukuuta 2018 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/1999 ([1]) ja erityisesti sen 9 artiklan 2 kohdan,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Kunkin jäsenvaltion on asetuksen (EU) 2018/1999 nojalla toimitettava komissiolle luonnos yhdennetystä kansallisesta energia- ja ilmastosuunnitelmasta, joka kattaa vuodet 2021–2030, mainitun asetuksen 3 artiklan 1 kohdan ja liitteen I mukaisesti. Yhdennettyjen kansallisten energia- ja ilmastosuunnitelmien ensimmäiset luonnokset oli määrä toimittaa 31 päivään joulukuuta 2018 mennessä.

(2) Bulgaria toimitti yhdennetyn kansallisen energia- ja ilmastosuunnitelmansa luonnoksen 15 päivänä tammikuuta 2019. Tämän suunnitelmaluonnoksen toimittaminen on perusta ja ensimmäinen vaihe komission ja jäsenvaltioiden välisessä monivaiheisessa prosessissa, jota noudatetaan yhdennettyjen kansallisten energia- ja ilmastosuunnitelmien viimeistelemiseksi ja niiden panemisessa sen jälkeen täytäntöön.

(3) Komissio arvioi yhdennettyjen kansallisten energia- ja ilmastosuunnitelmien luonnokset asetuksen (EU) 2018/1999 nojalla. Komissio on tehnyt kattavan arvioinnin Bulgarian kansallisen energia- ja ilmastosuunnitelman luonnoksesta ottaen huomioon asetuksen (EU) 2018/1999 olennaiset osat. Arviointi ([2]) julkaistaan tämän suosituksen rinnalla. Jäljempänä esitetyt suositukset perustuvat kyseiseen arviointiin. Komission olisi suosituksissaan käsiteltävä erityisesti seuraavia aiheita: i) tavoitteiden, päämäärien ja panosten kunnianhimoisuus siltä kannalta, saavutetaanko yhteisesti energiaunionin tavoitteet ja erityisesti uusiutuvaa energiaa ja energiatehokkuutta koskevat vuodeksi 2030 asetut unionin tavoitteet, sekä sähköverkkojen yhteenliitäntäaste, johon jäsenvaltio pyrkii vuoteen 2030 mennessä; ii) jäsenvaltion ja unionin tason tavoitteisiin liittyvät politiikat ja toimenpiteet sekä muut politiikat ja toimenpiteet, joilla voi olla rajatylittävää merkitystä; iii) mahdolliset lisäpolitiikat ja -toimenpiteet, joiden sisällyttäminen yhdennettyyn kansalliseen energia- ja ilmastosuunnitelmaan voi olla tarpeen; iv) vuorovaikutukset ja johdonmukaisuus yhdennettyyn kansalliseen energia- ja ilmastosuunnitelmaan sisältyvien nykyisten ja suunniteltujen politiikkojen ja toimenpiteiden välillä energiaunionin yhdessä ulottuvuudessa ja eri ulottuvuuksien kesken.

(4) Komissio on suosituksia laatiessaan ottanut huomioon yhtäältä tarpeen koota yhteen kaikkien jäsenvaltioiden tietyt määrälliset suunnitellut panokset, jotta voidaan arvioida kunnianhimoisuutta unionin tasolla, ja toisaalta tarpeen antaa asianomaiselle jäsenvaltiolle riittävästi aikaa ottaa asianmukaisesti huomioon komission suositukset ennen kansallisen suunnitelman viimeistelemistä.

(5) Komission suositukset jäsenvaltioiden uusiutuvaa energiaa koskevista tavoitteista perustuvat asetuksen (EU) 2018/1999 liitteessä II vahvistettuun laskentakaavaan, joka perustuu objektiivisiin kriteereihin.

(6) Energiatehokkuuden osalta komission suositukset perustuvat arviointiin yhdennetyn kansallisen energia- ja ilmastosuunnitelman luonnoksessa esitetystä kunnianhimoisuuden kansallisesta tasosta verrattuna siihen toimien yhteiseen tasoon, joka on tarpeen unionin tavoitteiden saavuttamiseksi, ja tarvittaessa otetaan huomioon tiedot erityisistä kansallisista olosuhteista. Energiatehokkuuden alalla lopullisten kansallisten panosten olisi heijastettava kustannustehokkaita energian säästömahdollisuuksia ja niitä olisi tuettava rakennusten pitkän aikavälin peruskorjausstrategioilla sekä toimenpiteillä, joilla pannaan täytäntöön Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2012/27/EU ([3]) 7 artiklaan perustuva energiansäästövelvoite. Jäsenvaltioiden olisi myös osoitettava, että ne ovat asianmukaisesti ottaneet huomioon energiatehokkuus etusijalle -periaatteen, erityisesti selittämällä, miten energiatehokkuus edistää kilpailukykyisen vähähiilisen talouden ja energian toimitusvarmuuden kansallisten tavoitteiden saavuttamista sekä auttaa torjumaan energiaköyhyyttä.

([1]) EUVL L 328, 21.12.2018, s. 1.
([2]) SWD(2019) 225.
([3]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2012/27/EU, annettu 25 päivänä lokakuuta 2012, energiatehokkuudesta, direktiivien 2009/125/EY ja 2010/30/EU muuttamisesta sekä direktiivien 2004/8/EY ja 2006/32/EY kumoamisesta (EUVL L 315, 14.11.2012, s. 1).

(7) Hallintoasetuksen mukaan jäsenvaltioiden on toimitettava yleiskatsaus tarvittavista investoinneista yhdennetyssä kansallisessa suunnitelmassa vahvistettujen tavoitteiden, päämäärien ja panosten saavuttamiseksi sekä yleinen arvio näiden investointien lähteistä. Kansallisissa energia- ja ilmastosuunnitelmissa olisi varmistettava kansallisten politiikkojen ja toimenpiteiden avoimuus ja ennustettavuus investointivarmuuden takaamiseksi.

(8) Komissio on samaan aikaan osana vuosien 2018–2019 talouspolitiikan EU-ohjausjaksoa painottanut energiaan ja ilmastoon liittyviä jäsenvaltioiden investointitarpeita. Tämä on otettu huomioon Bulgarian maaraportissa vuonna 2019 ([4]) sekä talouspolitiikan EU-ohjausjakson yhteydessä annetussa komission suosituksessa neuvoston suositukseksi Bulgarialle ([5]). Komissio on ottanut huomioon tuoreimmat ohjausjakson tulokset ja suositukset arvioidessaan yhdennettyjä kansallisia energia- ja ilmastosuunnitelmaluonnoksia. Komission suosituksilla täydennetään viimeisimpiä eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä annettuja maakohtaisia suosituksia. Jäsenvaltioiden olisi myös varmistettava, että niiden yhdennetyissä kansallisissa energia- ja ilmastosuunnitelmissa otetaan huomioon viimeisimmät eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä annetut maakohtaiset suositukset.

(9) Hallintoasetuksen mukaan kunkin jäsenvaltion on lisäksi otettava asianmukaisesti huomioon komission mahdolliset suositukset luonnoksesta yhdennetyksi kansalliseksi energia- ja ilmastosuunnitelmaksi, joka on toimitettava 31 päivään joulukuuta 2019 mennessä. Jos asianomainen jäsenvaltio ei ota huomioon jotakin suositusta tai sen merkittävää osaa, kyseisen jäsenvaltion on perusteltava tämä julkisesti.

(10) Jäsenvaltioiden olisi tarvittaessa ilmoitettava yhdennetyissä kansallisissa energia- ja ilmastosuunnitelmissaan ja myöhempinä vuosina tehtävissä päivityksissä samat tiedot, jotka ne ilmoittavat Eurostatille tai Euroopan ympäristökeskukselle. Saman lähteen sekä eurooppalaisten tilastojen, jos ne ovat käytettävissä, käyttö on myös olennaista mallinnusten ja ennusteiden lähtökohdan laskemiselle. Kun käytetään eurooppalaisia tilastoja, voidaan paremmin vertailla yhdennetyissä kansallisissa energia- ja ilmastosuunnitelmissa käytettyjä tietoja ja ennusteita.

(11) Kaikki asetuksen (EU) 2018/1999 liitteessä I esitetyt osat on sisällytettävä lopulliseen yhdennettyyn kansalliseen energia- ja ilmastosuunnitelmaan. Tässä yhteydessä olisi arvioitava suunniteltujen politiikkojen ja toimenpiteiden makroekonomiset, ja siinä määrin kuin se on toteutettavissa, terveyteen, ympäristöön, työllisyyteen, koulutukseen ja osaamiseen liittyvät sekä sosiaaliset vaikutukset. Yleisö ja muut sidosryhmät on saatava mukaan lopullisen yhdennetyn kansallisen energia- ja ilmastosuunnitelman laatimiseen. Nämä ja muut seikat kuvataan yksityiskohtaisesti tämän suosituksen kanssa julkaistussa komission yksiköiden valmisteluasiakirjassa ([6]).

(12) Yhdennetyt energia- ja ilmastosuunnitelmat tarjoavat mahdollisuuden määritellä johdonmukaisesti pitkän aikavälin politiikkoja ja toimenpiteitä ja ottaa huomioon ulottuvuuksien väliset yhteydet mahdollisten synergioiden tai riskien näkökulmasta tarkasteltuna. Vaikka suunnitelman luonnoksessa kuvailluissa politiikoissa ja toimenpiteissä otetaan huomioon joitakin yhteyksiä, niiden arviointia kaikkien viiden ulottuvuuden osalta olisi vahvistettava lopullisessa suunnitelmassa. Analyysiin voisi sisällyttää määrällisiä arvioita, ja analyysissä voitaisiin käsitellä myös politiikkojen ja toimenpiteiden välisiä mahdollisia kielteisiä yhteyksiä ja esittää, miten Bulgaria aikoo käsitellä niitä. Erityisesti hiilestä irtautumisen, energiaturvallisuuden ja energian sisämarkkinoiden ulottuvuuksien sekä energiatehokkuus etusijalle -periaatteen välisiä synergioita on tarpeen arvioida lähemmin. Samoin olisi tarkasteltava tarkemmin energiatehokkuuden asemaa energiaköyhyyden torjunnassa. Lopullisessa suunnitelmassa olisi tärkeää arvioida tarkemmin, myös kustannusten ja kilpailukyvyn näkökulmasta, hiileen perustuvan sähköntuotannon suunnitellun jatkamisen ja kaasun käytön lisäämisen sekä hiilestä irtautumisen ulottuvuuden välistä yhteyttä. Myös biomassan käytön vaikutusta kirjattuihin maankäytön ja metsätalouden alan poistumiin on syytä tarkastella. Sähköntuotannon ja vähähiilisten teknologioiden käyttöönoton välistä yhteyttä olisi käsiteltävä tarkemmin tutkimuksen, innovoinnin ja kilpailukyvyn ulottuvuuden kannalta.

(13) Olisi hyödyllistä, että lopullisessa yhdennetyssä kansallisessa energia- ja ilmastosuunnitelmassa esitettäisiin kattava analyysi siitä, miten vähähiilisten teknologioiden sektori, myös energia- ja hiili-intensiivisten teollisuudenalojen hiilestä irtautumisteknologioiden osalta, tällä hetkellä sijoittuu maailmanlaajuisille markkinoille. Tässä yhteydessä olisi tuotava esiin kilpailuetuja ja mahdollisia haasteita, määriteltävä niiden perusteella tavoitteita, politiikkoja ja toimenpiteitä sekä esitettävä asianmukaiset yhteydet yritys- ja teollisuuspolitiikkaan. Lisäksi voitaisiin korostaa yhteyksiä kiertotalouteen ja erityisesti sen merkitystä kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisessä.

([4]) SWD(2019) 1001 final/2.
([5]) COM(2019) 502 final, 5. kesäkuuta 2019.
([6]) SWD(2019) 225.

(14) Bulgariaa koskevien komission suositusten pohjana on Bulgarian yhdennetyn kansallisen energia- ja ilmastosuunnitelman luonnoksen arviointi ([7]), joka julkaistaan tämän suosituksen yhteydessä.

SUOSITTAA, ETTÄ BULGARIA TOTEUTTAA TOIMIA, joilla se:

1. nostaa vuoteen 2030 mennessä saavutettavaa uusiutuvien energialähteiden osuuden tavoitetasoa vähintään 27 prosenttiin Bulgarian panoksena uusiutuvaa energiaa koskevaan vuodeksi 2030 asetettuun unionin tavoitteeseen, kuten asetuksen (EU) 2018/1999 liitteessä II olevassa kaavassa esitetään; sisällyttää lopulliseen yhdennettyyn kansalliseen energia- ja ilmastosuunnitelmaan ohjeellisen kehityskulun, joka saavuttaa kaikki asetuksen (EU) 2018/1999 4 artiklan a kohdan 2 alakohdassa esitetyt vertailukohdat mainitun osuuden mukaisesti siten, että otetaan huomioon tarve lisätä toimia tämän tavoitteen saavuttamiseksi yhteisesti; esittää yksityiskohtaisia ja määrällisiä politiikkoja ja toimenpiteitä, jotka ovat Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä (EU) 2018/2001 ([8]) vahvistettujen velvoitteiden mukaisia ja mahdollistavat tämän panoksen toteutumisen ajoissa ja kustannustehokkaasti; nostaa lämmitys- ja jäähdytysalan tavoitetasoa direktiivin (EU) 2018/2001 23 artiklan mukaisen ohjeellisen tavoitteen saavuttamiseksi ja esittää politiikkoja ja toimenpiteitä, joilla pyritään saavuttamaan liikennealalle Bulgarian yhdennetyn kansallisen energia- ja ilmastosuunnitelman luonnoksessa asetettu direktiivin (EU) 2018/2001 25 artiklan mukainen tavoite; antaa lisätietoja mahdollisuuksia luovista puitteista itse tuotetun uusiutuvan energian kulutusta ja uusiutuvan energian yhteisöjä varten direktiivin (EU) 2018/2001 21 ja 22 artiklan mukaisesti, myös hallinnollisten menettelyjen yksinkertaistamisesta, ja esittää vastaavia toimenpiteitä;

2. lisää tavoitetasoa, joka koskee sekä primääri- että loppuenergian kulutuksen vähentämistä, kun otetaan huomioon, että on tarpeen lisätä toimia vuodeksi 2030 asetetun unionin energiatehokkuustavoitteen saavuttamiseksi, ja tukee sitä politiikoilla ja toimenpiteillä, joilla saavutetaan energian lisäsäästöjä vuoteen 2030 mennessä; esittää ehdotettujen politiikkojen ja toimenpiteiden tueksi vaikutusten arvioinnin sekä yksityiskohtaisempia tietoja vaikutuksista odotettujen energiasäästöjen määrinä ilmaistuina ja toteutusaikataulusta; esittää tarkemmin, miten sen energiansäästövelvoitteiden järjestelmän vaikuttavuutta parannetaan siten, että järjestelmällä saadaan odotetut tulokset;

3. määrittelee vankan kaasutoimitusten monipuolistamista koskevan strategian, myös tarvittavat infrastruktuurihankkeet ja niiden panokset; kuvailee yksityiskohtaisesti strategian, jolla varmistetaan ydinmateriaalien ja polttoaineiden toimitus pitkällä aikavälillä, erityisesti ydinvoiman tuotantokapasiteetin ennakoidun laajentamisen valossa;

4. määrittelee energiamarkkinoiden yhdentämistä koskevia tulevaisuuteen suuntautuvia tavoitteita ja päämääriä, erityisesti toimenpiteille, joilla kehitetään kilpailuun perustuvat tukku- ja vähittäismarkkinat sekä edistämällä kilpailua maan sisällä, myös siirtymällä kohti täysin markkinapohjaista hinnoittelua, että poistamalla rajatylittävän kaupan esteitä;

5. selventää edelleen tutkimuksen, innovoinnin ja kilpailukyvyn ulottuvuuteen erityisesti energiaunionin yhteydessä liittyviä kansallisia tavoitteita ja rahoitustavoitteita, jotka on saavutettava vuoteen 2030 mennessä, siten, että ne ovat helposti mitattavissa ja tarkoituksenmukaisia ja niillä tuetaan yhdennetyn kansallisen energia- ja ilmastosuunnitelman muiden ulottuvuuksien tavoitteiden toteuttamista; tukee kyseisiä tavoitteita erityisillä ja asianmukaisilla politiikoilla ja toimenpiteillä, mukaan lukien ne, jotka laaditaan yhteistyössä muiden jäsenvaltioiden kanssa, kuten Euroopan strateginen energiateknologiasuunnitelma;

6. tehostaa alueellista yhteistyötä naapurijäsenvaltioiden kanssa ja perustetuilla alueellisilla yhteistyöfoorumeilla, kuten keskisen Itä-Euroopan ja Kaakkois-Euroopan kaasuyhteenliitäntöjen (CESEC) korkean tason työryhmässä, myös uusiutuvan energian, energiatehokkuuden sekä tutkimuksen, innovoinnin ja kilpailukyvyn ulottuvuuksien aloilla ja ottaen huomioon yhteiset haasteet ja tavoitteet; yhteistyötä on mahdollista lisätä merkittävästi, kun otetaan huomioon sähköalan tuleva kehitys, kuten tarve varautua uusiutuvien energialähteiden suurempiin osuuksiin ja puhtaaseen liikenteeseen, mikä saattaa vaikuttaa sähköverkkojen yhteenliitäntöihin ja sähkökauppaan alueella;

7. esittää yleiskatsauksen investoinneista, jotka tarvitaan, kun talous nykyaikaistetaan saavuttamalla Bulgarian energia- ja ilmastotavoitteet; esittää yleisen arvion investointien lähteistä, myös asianmukaisesta kansallisesta, alueellisesta ja unionin rahoituksesta; ottaa huomioon myös muille jäsenvaltioille Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/842 ([9]) nojalla kustannustehokkaasti tehtävät siirrot rahoituslähteenä;

([7]) SWD(2019) 225.

([8]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2018/2001, annettu 11 päivänä joulukuuta 2018, uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä (EUVL L 328, 21.12.2018, s. 82).

([9]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/842, annettu 30 päivänä toukokuuta 2018, sitovista vuotuisista kasvihuonekaasujen vähennyksistä jäsenvaltioissa vuosina 2021–2030, joilla edistetään ilmastotoimia Pariisin sopimuksen sitoumusten täyttämiseksi, sekä asetuksen (EU) N:o 525/2013 muuttamisesta (EUVL L 156, 19.6.2018, s. 26).

8. luettelee kaikki energiatuet, myös erityisesti tuet fossiilisille polttoaineille, sekä toteutetut toimet ja suunnitelmat niistä luopumiseksi;

9. täydentää analyysiä vuorovaikutuksesta ilmanlaatua ja ilmaan vapautuvia päästöjä koskevan politiikan kanssa siten, että esitetään ja määritetään määrällisesti vaikutukset ilman saastumiseen eri skenaarioissa, annetaan tätä tukevia tietoja ja tarkastellaan synergioita ja kompromissien vaikutuksia;

10. sisällyttää suunnitelmaan oikeudenmukaista ja tasapuolista siirtymistä koskevat näkökohdat nykyistä paremmin, erityisesti esittämällä yksityiskohtaisempia tietoja suunniteltujen tavoitteiden, politiikkojen ja toimenpiteiden sosiaali-, työllisyys- ja osaamisvaikutuksista ja ottamalla erityisesti huomioon siirtymästä kivihiili- ja hiili-intensiivisille teollisuudenaloille aiheutuvat vaikutukset; kehittää lähestymistapaa, jolla torjutaan energiaköyhyyttä, myös täsmentämällä asetuksessa (EU) 2018/1999 edellytettyä arviota.

Tehty Brysselissä 18 päivänä kesäkuuta 2019.

Komission puolesta

Miguel ARIAS CAÑETE

Komission jäsen